

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ

ศุภาพร ธารรวงศ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2553

**THE PARTICIPATION OF PERSONNEL IN OPERATIONS
TO IMPLEMENT EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE OF
ROYAL THAI AIRFORCE ACADEMY, ROYAL THAI AIRFORCE**

SUPHAPHORN THAVORNWONG

A Thematic Paper Submitted in Partial of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Education Management

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2010

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว ประธานกรรมการการสอบและผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ และอาจารย์โชติ เข้มแสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้และความเข้าใจ และได้รับคำแนะนำที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ นาวาอากาศเอก อชฌา เข้มเกษร หัวหน้ากองประกันคุณภาพการศึกษา กองบัญชาการ โรงเรียนนายเรืออากาศ และนาวาอากาศตรีหญิง สุวัชรีย์ ฐูพิมาย ช่วยราชการกองประกันคุณภาพการศึกษา กองบัญชาการ โรงเรียนนายเรืออากาศ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลของโรงเรียนนายเรืออากาศ จนสามารถดำเนินการได้เสร็จเรียบร้อย และลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์โชติ เข้มแสง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณเจ้าของเอกสาร บทความ ตำรา หนังสือทุกท่านที่ผู้ศึกษาใช้ในการสืบค้น ขอขอบพระคุณครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่คอยให้การช่วยเหลือ และคำปรึกษาที่ดีมาตลอด จนสามารถทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ และทำให้ผู้ศึกษาจบการศึกษาด้วยดี

ศุภพร ถาวรวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามงานวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.7 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
2.3 ระบบวงจรคุณภาพ PDCA กับการประกันคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร.....	11
2.4 การประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพ.....	23
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	33
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	34
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	35
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	37
4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วม ของบุคลากร.....	38
4.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมานั้น มีข้อเสนอแนะดังนี้.....	44
5. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	45
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	45
5.2 อภิปรายผล.....	46
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	46
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	47
บรรณานุกรม.....	48
ภาคผนวก.....	52
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์การตรวจสอบเครื่องมือ และหนังสือขอความอนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
ประวัติผู้เขียน.....	63

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
4.1 จำนวนและคำร้อยละของลักษณะทางประชากรศาสตร์ของบุคลากร โรงเรียนนายเรืออากาศ.....	37
4.2 โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	39
4.3 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการวางแผนการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	40
4.4 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	41
4.5 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษา.....	42
4.6 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการปรับปรุงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา.....	43

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การทำงานของวงจร PDCA.....	22
2.2 แผนผังระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนนายเรืออากาศ.....	27
2.3 โครงสร้างคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา.....	30
2.4 แสดงกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา.....	30

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์	การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ
ชื่อผู้เขียน	ศุภพร ถาวรวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์โชติ เข้มแสง
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ และศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพทั่วไปของบุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีระดับชั้นยศนาวาอากาศโท อายุระหว่าง 36-45 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ ควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติ ควรปรับเกณฑ์มาตรฐานตัวชี้วัดบางตัวให้เหมาะสมกับสถาบันเฉพาะทาง และควรให้บุคลากรทุกระดับชั้นในองค์กรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษา อบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา ครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 : มาตรา 47) ผลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษากำหนดไว้ใน มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้ง

ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใด ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจได้ว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร กำหนดและสังคมต้องการ ดังนั้น หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาวะรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้จัดตั้งสำนักงานประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละหน่วยขึ้น เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับหน่วยขึ้นตรง และประสานงานกับคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 คำถามงานวิจัย

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

1.3.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยดัดแปลงจากระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) ของ ดร.เดมมิ่ง (Dr.Edwards Deming) มีขอบเขต 4 ด้าน คือ

1.4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan - P)

1.4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Do - D)

1.4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (Check - C)

1.4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ (Act - A)

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 80 คน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ 4. การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ

ตารางที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจอย่างมีเหตุและผลเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรม หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งของกิจกรรม หรือหน่วยงานและมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติตลอดจนการร่วมติดตาม ประเมินผล สนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุถึงผลที่พึงประสงค์ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมเป็นได้ทั้งแบบปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใด ๆ เกี่ยวกับการศึกษา ที่ได้ดำเนินการตามระบบและแผนงานที่วางไว้ อันจะก่อให้เกิดความมั่นใจในผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่กำหนด

ระบบคุณภาพ หมายถึง กระบวนการการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่มีการวางแผนดำเนินการ การดำเนินการ การควบคุม และการประเมินคุณภาพที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ หรือปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา มีองค์กรรับผิดชอบมีขั้นตอนการดำเนินงานมาตรการปฏิบัติ เทคนิคข้อมูลและดัชนีบ่งชี้คุณภาพการดำเนินงาน

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษา

โรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารในระดับอุดมศึกษา ของกองทัพอากาศ ตั้งอยู่ที่เขตสายไหม จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้ที่ศึกษาในโรงเรียนนายเรืออากาศ เรียกว่า นักเรียนนายเรืออากาศ (นนอ.)

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ หมายถึง การรับรองว่าโรงเรียนนายเรืออากาศได้ปฏิบัติงานที่เป็นระบบแบบแผนและตอบสนองภารกิจ และได้ผลผลิตคือ นายทหารสัญญาบัตรตรงตามต้องการของกองทัพ

อาจารย์ หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสาขาต่างๆ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารของสถานศึกษา และผู้อำนวยการกองต่างๆ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ ได้แก่ ผู้บัญชาการโรงเรียน รองผู้บัญชาการโรงเรียน เสนาธิการโรงเรียน ผู้อำนวยการกอง รองผู้อำนวยการกอง หัวหน้าภาควิชา รองหัวหน้าภาควิชา

หน่วยงาน หมายถึง หน่วยขึ้นตรงในโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานของข้าราชการโรงเรียนนายเรืออากาศ แบ่งตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จำแนกเป็น

- หน่วยงานฝึก/ศึกษา หมายถึง หน่วยขึ้นตรงที่มีภารกิจในการฝึก และจัดการศึกษาให้กับนักเรียนทหาร ได้แก่ ส่วนการศึกษา กรมนักเรียน และกองพลศึกษา

- หน่วยงานสนับสนุน หมายถึง หน่วยขึ้นตรงที่มีภารกิจในงานบริการ และสนับสนุนงานด้านการฝึกและการจัดการศึกษา ได้แก่ กองพยาบาล กองสถิติและประเมินผล

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง บุคลากรในหน่วยงานได้ร่วมกันรับผิดชอบในกิจกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด 4 ขั้นตอน ตามวงจรระบบพัฒนาคุณภาพ (PDCA) คือ

การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่บุคคลเข้าร่วมประชุม วางแผน จัดทำแผน กำหนดแนวคิด แนวทาง และรูปแบบวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมปฏิบัติงาน โดยอาศัยแนวทางตามแผนประกันคุณภาพ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดการประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน และการตรวจประเมินผลงาน เพื่อดูว่าการดำเนินงานตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมในการปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาด เพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 มีสารสนเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

1.7.2 นำผลจากการวิจัยและข้อเสนอแนะ ไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.3 ระบบวงจรคุณภาพ PDCA กับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.4 การประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพ
- 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แสวง รัตนมงคลมาส (2543 : 2-3) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง

1. กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมส่วนร่วม

2. มวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการเกี่ยวข้องของมวลชนในกิจกรรมต่าง ๆ จะมี 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านคิดหรือกำหนดนโยบาย จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

2.1.1 มวลชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อคิดเห็น

2.1.2 มวลชนมีส่วนแบ่งในอำนาจการตัดสินใจ

2.1.3 มวลชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย

2.2 ด้านทำหรือดำเนินการตามแผนนโยบาย จำแนกได้ 3 ระดับ คือ

2.2.1 ร่วมกำหนดเป้าหมาย แผนงาน

2.2.2 ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ

2.2.3 ร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร

ติน ปรัชญพฤทธิ (2531 : 623-624) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้งผู้นำหรือผู้บังคับบัญชา การเข้าไปมีเสียงในการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาดูแลผลกระทบนโยบาย เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงเป็นนโยบายใหม่ในครั้งต่อไปด้วย

วรรณวิไล วรวิโกษนิกร (2540 : 17-18) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็น กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคล อาจมีความเกี่ยวข้องทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งจะเห็นเหตุให้เกิดการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติ ตลอดจน ติดตาม และประเมินผล เพื่อบรรลุถึงเป้าประสงค์

ศิริเพ็ญ เนื่องจำนงค์ (2542 : 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง ความร่วมมือของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้าร่วมรับผิดชอบ หรือเข้าร่วม กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อดำเนินงานการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ ด้วยความสมัครใจ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อบรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 12) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินให้ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายพัฒนาที่กำหนดไว้ คือ

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และสาเหตุที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน พัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งโดยเอกชน และรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

จันทร์เพ็ญ จินตกุล (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของข้าราชการครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระนอง ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาพบว่าข้าราชการครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อรพร สดใส (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีเพศ และสถานภาพการทำงานที่แตกต่างกันมีความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอยู่ในระดับน้อย

จึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจอย่างมีเหตุและผลเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรม หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งของกิจกรรม หรือหน่วยงานและมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติตลอดจนการร่วมติดตามประเมินผล สนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุถึงผลที่พึงประสงค์ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมเป็นได้ทั้งแบบปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) การเข้าร่วมโดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรการเข้าร่วมในการบริหารและการให้ความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) เป็นได้ทั้งผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ทางบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

องค์การสหประชาชาติ (United Nation, 1981 p.8) ได้สรุปรูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาว่ามี 3 รูปแบบใหญ่ คือ

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง (Spontaneous) ซึ่งเป็นการร่วมโดยอาสาสมัคร หรือการรวมตัวกันขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยเป็นการกระทำที่มิได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก

2. การมีส่วนร่วมแบบชักจูง (Induced) เป็นการเข้าร่วมโดยความต้องการความเห็นชอบ หรือการสนับสนุนจากรัฐบาล

3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ (Coerced) ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินนโยบายของรัฐบาลภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง

จากแนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และทฤษฎีการมีส่วนร่วมทำให้สามารถกำหนดรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Plan - P) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรมีความตระหนักและพร้อมในการร่วมดำเนินงาน

2. การดำเนินงาน (Do - D) โดยให้บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละหน่วยงานร่วมกันดำเนินงานตามแผนที่จัดทำไว้ให้บรรลุเป้าหมายมีการกำกับติดตาม การนิเทศงานเพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

3. การตรวจสอบ (Check - C) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินงาน คือ วางแผนการตรวจสอบประเมิน ตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามผลการดำเนินการ มีการตรวจสอบติดตามคุณภาพตามแผน มีการตรวจเก็บรวบรวมข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูล มีการรายงานผลการตรวจให้ผู้รับผิดชอบและผู้บริหารทราบ

4. การปรับปรุงระบบ (Act - A) เมื่อผู้ตรวจทำรายงานส่งให้คณะกรรมการที่รับผิดชอบได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลข้อมูลแล้วให้นำผลของผู้ปฏิบัติงานมาประเมิน ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

5. การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report / Annual Report) เพื่อเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา และเพื่อใช้เป็นรายงานของสถานศึกษา สำหรับการรับประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ.

จากแนวคิดในเรื่องรูปแบบของการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ประมวลผลเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็น 4 ลักษณะต่อไปนี้

(1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง และวิธีการในการดำเนินงานและพัฒนาระบบคุณภาพ

(2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงานตามระบบหรือแนวทางที่วางเอาไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

(3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลงานที่ปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบว่าได้ดำเนินงานตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่

(4) การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปร่วมในการแก้ไขปรับปรุงระบบ อันเนื่องมาจากระบบนั้นไม่สามารถทำให้บรรลุเป้าหมาย หรือเป็นการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวในการปฏิบัติงานต่อไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 7) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรง ผู้บริการโดยอ้อมและสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด (2543 : 1) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพ หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อประกันว่าคุณภาพการศึกษาได้รับการรักษาไว้ และส่งเสริมเพิ่มพูนการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงกิจกรรมหรือแนวทางปฏิบัติใดๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนงานที่วางไว้แล้วจะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2541 : 32) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการที่จะผลักดันให้ปัจจัยต่างๆ มีคุณภาพและนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

จากแนวความคิดเรื่องความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติของสถาบันการศึกษา ที่มีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และการประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพมาตรฐาน ตามดัชนีบ่งชี้ที่สถาบันศึกษากำหนดเพื่อเป็นหลักประกัน และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าสถาบันการศึกษา จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.3 ระบบวงจรคุณภาพ PDCA กับการประกันคุณภาพและการมีส่วนร่วมของบุคลากร

วงจร PDCA เป็นระบบวงจรคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1. P (Plan) - การวางแผน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และตั้งเป้าหมายการวางแผนกลยุทธ์ว่าจะทำอย่างไร ที่ไหน โดยใคร เมื่อไร และด้วยวิธีใด
2. D (Do) - การดำเนินงาน หรือการทำความเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติตามแผน
3. C (Check) - การตรวจสอบ เป็นการตรวจสอบเพื่อยืนยันความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบกับแผนทบทวนกลยุทธ์ที่วางไว้
4. A (Act) - การปรับปรุงระบบ เป็นการ จัดทำมาตรฐานในส่วนที่การปฏิบัติได้ผลดี และหาช่องทางในการปรับปรุงองค์กร แล้วจึงมีการทำงานหรือมีกิจกรรมต่าง ๆ ภายในเกิดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร ซึ่งการทำงานนั้นมีทั้งขอบเขตที่ครอบคลุมในหน่วยใหญ่ คือ ทั้งทั้งองค์กร ขอบเขตระดับฝ่าย แผนก กอง และงานในแต่ละตัวบุคคล วงจร PDCA จะเป็นเครื่องมือในการบริหารงานที่มีความสำคัญต่อการทำงานในทุก ๆ ระดับทุกงานต้องมี PDCA

ซึ่ง วงจร PDCA ในแต่ละระดับบุคคลแต่ละคนมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการทำงานในระดับองค์กร เพราะความสำเร็จขององค์กรเกิดจากผลรวมความพยายามของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การวางแผน (Plan - P)

นิรมล กิติกุล (2542 : 63) กล่าวว่า การวางแผน เป็นการหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานโดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดผลตามเป้าหมายมากที่สุด หรือเป็นกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้า เพื่อเลือกแนวทางสำหรับอนาคตว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 17-28) กล่าวว่าในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานกำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ และกำหนดผู้รับผิดชอบ

ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์ (2543 : 59) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการของการใช้ความคิดและการตัดสินใจ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะทำแล้วหาขั้นตอนการปฏิบัติและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทางการบริหารอันประกอบด้วย คน เงิน วัสดุและการจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ไว้หลาย ๆ วิธีแล้วตัดสินใจเลือกขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด

ธเนศ ขำเกิด (2544 : 172) กล่าวถึง การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษาเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และสภาพข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่คาดหวังถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาอาจวางแผนตามรูปแบบของธรรมาสนุญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

นิรมล กิติกุล (2542 : 66-67) กำหนดภารกิจของการวางแผนไว้ดังนี้ กำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ กำหนดแนวทางปฏิบัติ การปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผลงาน ข้อมูลย้อนกลับ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 100) กล่าวถึง องค์ประกอบของแผนและการวางแผน ดังนี้ คือ จุดมุ่งหมาย วิธีการ ทรัพยากร การลงมือปฏิบัติ การควบคุม

ประสิทธิ์ ตวยิ่งศิริ (2544 : 113) กล่าวถึง การวางแผนไว้ ดังนี้ การศึกษาความเป็นไปได้ของแผน การจัดเอกสาร การเตรียมงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ

จากความหมายของการวางแผนเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา จึงหมายถึง การตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินการของสถานศึกษา ที่ทำให้ผู้ใช้บริการทางการศึกษาของ

สถานศึกษาเกิดความมั่นใจว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว จะมีคุณภาพตามมาตรฐานด้าน ผู้เรียนที่ได้กำหนดไว้ในเกณฑ์ประกันคุณภาพของ สมศ.

การมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นวิธีการหนึ่งที่น่าหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมา ใช้ในกระบวนการวางแผน นักบริหารหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะการทำงานเป็น กลุ่มหรือทีม ดังนี้

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2530 : 214) เสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนจะเพิ่ม ผลิตานความมุ่งมั่นต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ เป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้บรรลุถึงการ ตัดสินใจ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารให้บรรลุผลสำเร็จ นับว่าเป็นกระบวนการที่เป็นวงจร ซึ่งประกอบด้วย การยอมรับปัญหาและระบุรายละเอียดของปัญหา วิเคราะห์ปัญหา สร้างกฎเกณฑ์ สำหรับการแก้ปัญหาที่เชื่อถือได้อย่างมีระบบ พัฒนาแผนงาน โครงการ และการดำเนินการ วางแผน รวมทั้งการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน

กิติมา ปริติติลล (2529 : 150) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนจะช่วยให้ทุกคน เข้าใจขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบได้ดีขึ้น มีการปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการกำหนด วัตถุประสงค์ แผนงานโครงการรวมตลอดปี และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะช่วยให้ทุกคน สามารถทำงานได้เต็มความสามารถยิ่งขึ้น ทำให้เป้าหมายหลักขององค์กรและวัตถุประสงค์ของ หน่วยงานย่อมเชื่อมโยงและประสานกันดีขึ้น

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึงระบบการทำงาน เป็นทีม เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การวางแผนในรูปของ คณะกรรมการและรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกัน โดยมุ่งหวังให้บรรลุเป้าหมายหลักของ องค์กรเป็นประการสำคัญและสอดคล้องวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการ วางแผนจึงจำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างน้อย 3 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมกำหนด แนวทางเป้าหมายขององค์กรการมีส่วนร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการ และการร่วมติดตามและ ประเมินโครงการ

การดำเนินงาน (Do - D)

ชิววัฒน์ นิจนตร (2542 : 89) กล่าวถึง การดำเนินการตามแผนจะเริ่มขึ้นเมื่อมีการ มอบอำนาจการดำเนินการ การอนุมัติงบประมาณ มีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละ แผนงาน

เนาวรัตน์ แยมแสงสังข์ (2542 : 127) กล่าวถึง การดำเนินการตามแผนถือเป็นการ ทดสอบว่าเอกสารที่จัดทำขึ้นใช้ได้หรือไม่เพียงไร

รเนศ ขำเกิด (2544 : 173) กล่าวว่า การดำเนินการตามแผนประกันคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง โดยยึดหลักที่ว่า “เขียนในสิ่งที่ทำทำในสิ่งที่เขียน และมีหลักฐานปรากฏว่าได้ทำแล้ว” ระหว่างดำเนินการสถานศึกษาก็จัดสิ่งอำนวยความสะดวกพัฒนาบุคลากร นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ปกรณีย์ ปรียากร (2544 : 18-19) กล่าวถึง การนำแผนไปปฏิบัติ ดังนี้

1) กำหนดกระบวนการเริ่มต้นจาก (1) การกำหนดผลลัพธ์หรือจุดมุ่งหมายของแผน เป็นอันดับแรก (2) กำหนดผลงานทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพและเวลาที่ต้องการให้งานสำเร็จ (3) การกำหนดกระบวนการหรือรายละเอียดของวิธีการดำเนินการ (4) การกำหนดปัจจัยหรือทรัพยากรที่จำเป็น (5) กระบวนการดำเนินการเป็นการนำแผนที่วางไว้แล้วไปปฏิบัติอันเป็นการทำงานของ ผู้ดำเนินการ

2) ปฏิบัติงานที่เริ่มต้นกับการวางแผน คือ (1) การนำทรัพยากรตามปริมาณและคุณภาพได้รับจัดสรรไปใช้ (2) กระบวนการที่วางไว้จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานต่าง ๆ เช่น ขั้นตอน กฎเกณฑ์ เวลา ค่าใช้จ่าย พฤติกรรมที่กำหนด (3) ผลงานตามที่กำหนดไว้ในแผนที่วางไว้ในเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา (4) ผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้

คณะกรรมการประเมินศึกษาแห่งชาติ (2541 : 34) กล่าวถึง การนำแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้ คือ (1) ธรรมนูญสถานศึกษา (2) แผนพัฒนางานด้านต่าง ๆ (3) แผนปฏิบัติงาน

กรมสามัญศึกษา (2542 : 62-66) กล่าวถึง ขอบข่ายงานการนำแผนประกันคุณภาพไว้ ดังนี้

1) ทบทวนแผนประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงาน

2) พัฒนาบุคลากรในด้านต่อไปนี้เป็น คือ ความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพ การศึกษา จัดสำนึกความรู้สึกที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา การทำงานเป็นทีมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานระบบ การทำงานที่มีคุณภาพ ภาวะผู้นำเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาตนเอง

3) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ คือ (1) เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ (2) นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา (3) แหล่งข้อมูลบริหารทางการศึกษา (4) ระบบข้อมูล สารสนเทศ (5) อาคารสถานที่และห้องประชุม (6) บรรยากาศและสภาพการศึกษา (7) งบประมาณ

4) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา (1) กำหนดนโยบาย (2) กำหนด โครงสร้าง (3) กำหนดระบบมาตรการควบคุมการปฏิบัติงาน เช่น การประชุม (4) กำหนดระบบ

การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและการปฏิบัติงานของบุคลากร (5) กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน

5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ควรปฏิบัติดังนี้ (1) สร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลของสถานศึกษา (2) เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผน และการดำเนินการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล (3) ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายทีม และรายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (4) ให้ข้อมูลย้อนกลับ สร้างขวัญกำลังใจ และการปรับปรุงพัฒนางาน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นการเข้าร่วมปฏิบัติงานด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด มีนักบริหาร ได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527) ได้เสนอแนะให้มีการพัฒนาคนไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาวัตถุเพราะจะทำให้การพัฒนาไม่หยุดนิ่ง และถ้าขาดเจ้าหน้าที่ที่เข้าทำการพัฒนาประชาชนจะสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองได้ โดยมีการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง จึงประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าชุมชนยังไม่สามารถเข้าใจปัญหา และสาเหตุของปัญหาด้วยตัวเอง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์ เพราะชุมชนจะขาดความเข้าใจและมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การวางแผนดำเนินกิจกรรมเป็นขั้นตอนต่อไปที่ขาดไม่ได้ เพราะถ้าหากเจ้าหน้าที่ต้องการแต่ผลงานการพัฒนาวัตถุให้เสร็จสิ้นโดยฉับไว ก็จะดำเนินการวางแผนงานเสียด้วยตนเอง ผลที่ตามมาคือ ต่อไปเมื่อขาดเจ้าหน้าที่ชุมชนก็ไม่สามารถจะดำเนินการวางแผนงานได้ด้วยตนเอง

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ถึงแม้ว่าชุมชนจะยากจนและขาดแคลนทรัพยากร แต่ชุมชนก็มีทรัพยากรที่สามารถจะเข้าร่วมในการลงทุน และปฏิบัติงานจะทำให้ชุมชนคิดค้นทุนให้กับตนเองในการทำงาน และจะระมัดระวังรักษากิจกรรมที่สร้างขึ้น เพราะเขาจะมีความรู้สึกภูมิใจเป็นเจ้าของ นอกจากนั้นการร่วมปฏิบัติงานด้วยตนเองทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด และเมื่อเห็นประโยชน์ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองต่อไปได้

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญอย่างยิ่งเหมือนกัน เพราะถ้าหากการติดตามงานและการประเมินผลงานและการประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่เป็นการดำเนินการโดยบุคคลภายนอก ชุมชนย่อมจะไม่ได้ประเมินด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดีได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่าง ๆ ไปจึงอาจประสบความยากลำบาก เพราะชุมชนไม่ได้ประเมินด้วยตนเองให้รู้แจ้งว่าดีหรือไม่อย่างไร

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน หมายถึง การที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน และการร่วมกันทำการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การตรวจสอบ (Check - C)

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 38) กล่าวถึง การตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการศึกษาว่าหมายถึง การประเมินตนเองโดยมีจุดประสงค์เพื่อการปรับปรุงงานในระหว่างการทำงานตามแผนเป็นสำคัญ

กรมสามัญศึกษา (2542 : 67-72) กล่าวถึง การตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการประเมินตนเอง (Self Evaluation) โดยประเมินผลการดำเนินงานในรอบปีทั้งระบบด้วยบุคลากรของสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อสรุปความสำเร็จของการนำยุทธศาสตร์ที่สถานศึกษาได้กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ในแต่ละปีการศึกษาว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมายและจุดเน้นที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด โดยมีจุดประสงค์หลักในการประเมินเพื่อรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบจุดอ่อน จุดแข็ง สำหรับใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานหรือเกิดคุณภาพสูงสุด ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 สถานศึกษาจะต้องนำเสนอผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาเป็นรายงานประจำปี (Annual Report) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

นิรมล กิติกุล (2542 : 179) ให้ความหมายของการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพว่าเป็นกระบวนการตรวจตรา สอดส่อง และการแก้ไขการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยอาศัยการประสานงาน พร้อมการเก็บรวบรวมข้อมูลมาแก้ไขข้อบกพร่อง

ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์ (2543 : 269) กล่าวว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และหาแนวทางที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดจากมาตรฐานที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมาย หรือหมายถึง

การดูแลการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ คือ ดูแลการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติตามวิธีและตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 328) กล่าวถึง การตรวจสอบว่าเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานและการประเมินผลสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติไปแล้ว

ธเนศ จำเกิด (2544 : 174-175) ได้กล่าวถึงการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาว่าเป็นการประเมินภายใน หรือการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาแต่ละปีว่าสามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่มีจุดอ่อนจุดแข็งอะไรบ้าง เพื่อจะได้ปรับปรุงและวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 151) กล่าวว่า การตรวจสอบติดตามว่ามีการวางระบบประเมินตนเองแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม กำกับ นิเทศ ประเมินการดำเนินงาน และรายงานผลต่อที่ประชุม

สถิต กองคำ (2542 : 218) กล่าวถึง ขอบข่ายของการตรวจสอบและทบทวน ว่าจะต้องกระทำดังนี้ (1) เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงาน (2) เพื่อตรวจการรายงาน (3) เพื่อติดตามผลงานว่าถูกต้องและมีมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่

นิรมล กิติกุล (2542 : 201) ได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบไว้ดังนี้ (1) การวัดผลโดยการเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐาน (2) จัดให้มีระบบการรายงาน (3) ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่อง (4) ข้อมูลย้อนกลับ

ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์ (2543 : 272) กล่าวถึง กิจกรรมที่สามารถควบคุมได้ คือ (1) ด้านปริมาณ (2) ด้านคุณภาพ (3) ด้านเวลาที่ใช้ (4) ด้านค่าใช้จ่าย

กรมสามัญศึกษา (2543 : 67-72) กล่าวถึง แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาคควรมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) การตรวจสอบด้านต่าง ๆ คือ (1) ด้านมาตรฐานการศึกษา (2) ด้านตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จ (3) ด้านธรรมเนียมสถานศึกษา (4) แผนปฏิบัติการ (5) ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ

2) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยวิธี (1) การเตรียมการ (2) การตรวจสอบ ทบทวน ประเมิน (3) การสรุปผล (4) การรายงาน (5) การรายงานประจำปีของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การตรวจสอบ หมายถึง การตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานว่าได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์และตรวจสอบจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เป็นวิธีการหนึ่งในการติดตามและประเมินผลงาน เพื่อที่จะบอกได้ว่ากิจกรรมที่ทำไปแล้วนั้นเกิดผลดีหรือไม่ดีอย่างไร มีผู้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในกิจการใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ หมายถึง การที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา สาเหตุของปัญหา และหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นความสำคัญขั้นตอนของการตรวจสอบ

การปรับปรุงระบบ (Act - A)

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2542 : 213) กล่าวถึง การพัฒนาและการปรับปรุงว่าเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงความมีประสิทธิภาพขององค์กรให้ดีกว่าเดิม

วารรัตน์ เขียวโพธิ์ (2542 : 240) ให้ความหมายการพัฒนาและการปรับปรุงว่า เป็นการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ไม่เป็นไปตามแผน

สุนันทา เลานันน์ (2542 : 281) ได้สรุปว่าการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ตรวจสอบการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยเปรียบเทียบผลงานที่ปฏิบัติได้กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กรมสามัญศึกษา (2542 : 73-78) กล่าวถึง การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หมายถึง นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษามาพิจารณาวางแผนประจำปี มุ่งเน้นให้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จตามธรรมนูญการศึกษา โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ คุณภาพของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

ฐาปนา นิมไพศาล (2543 : 10-18) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการพัฒนาและปรับปรุงว่า เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ว่าต้องแก้ไขปรับปรุงอะไร

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 44-48) กล่าวถึง การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาว่าเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผลในภาพรวมทั้งหมดนั้นให้แกผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางาน และการปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป

สุรัชวี ราชสกุลชัย (2543 : 328) กล่าวถึง การปรับปรุง คือ การตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำ ตามแผนเมื่อพบว่ามีผลผิดพลาด หรือมีข้อบกพร่องต้องทำการแก้ไขและปรับปรุง

เยาวกุล เกียรติสุนทร (2543 : 214) ได้กล่าวถึง การพัฒนาและการปรับปรุง ว่าเพื่อทำ การปรับปรุงและพัฒนาไปสู่เป้าหมายและเพื่อความเข้าใจอันดีในการทำงานร่วมกัน

ธเนศ ขำเกิด (2544 : 175) กล่าวว่า การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นการ วิเคราะห์ พิจารณาและตัดสินใจในการใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อ การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้นทุก ๆ ปี

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 152) กล่าวว่า การพัฒนาปรับปรุงการ ปฏิบัติงานนั้น เป็นการนำผลการประเมินมาทำรายงานผลการประเมินตนเองและเผยแพร่ให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

กรมสามัญศึกษา (2543 : 73-78) กล่าวถึง แนวทางการพัฒนามาตรฐานการศึกษาสรุป ได้ว่า การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หมายถึง เป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง จากการศึกษาและทบทวนคุณภาพการศึกษาแล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผลจัดทำเป็นรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนางานและปรับปรุงการ ปฏิบัติงานมี ดังนี้

1) คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาและตัดสินใจพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดย พิจารณาจาก ข้อมูลสารสนเทศ ผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาผลการประเมิน คุณภาพการศึกษา ศักยภาพความพร้อมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ความต้องการ ค่านิยม ของบุคลากรในสถานศึกษาและของผู้ปกครองและชุมชน

2) คณะกรรมการสถานศึกษาประชุมชี้แจงครูและบุคลากรของสถานศึกษา โดยสร้าง ความเข้าใจในด้านการยอมรับ และความเห็นพ้องต้องกัน การสร้างความตระหนัก ความผูกพัน การสร้างค่านิยม การสร้างกำลังใจ

3) สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาดำเนินการตามลำดับ โดยตั้งคณะกรรมการ ประชุมพิจารณามาตรฐาน จัดทำธรรมนูญสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติ จัดทำมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน

พลทรัพย์ นาคนาคา (2544 : 151) กล่าวถึง การพัฒนาและปรับปรุงสรุปได้ดังนี้ การ แก้ปัญหาและการยกระดับประสิทธิผล ประสิทธิภาพให้ถึงมาตรฐานที่น่าพอใจ ระดับมาตรฐาน น่าพอใจแล้วก็ต้องยกระดับมาตรฐานให้สูงยิ่งขึ้นไปอีก

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2542 : 214) กล่าวถึง ขอบข่ายการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุงจะต้องประกอบด้วยการพัฒนาทางด้านโครงสร้าง การพัฒนาทางด้านกระบวนการ

วรารัตน์ เจียวไพรี (2542 : 243) ได้กล่าวถึง เครื่องมือพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพไว้ว่าเป็นการระดมความคิด การเก็บข้อมูล

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543 : 328) กล่าวถึง การพัฒนาและการปรับปรุงเอาไว้ดังนี้ การแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา ค้นหาสาเหตุและทำการป้องกัน หาทางพัฒนาระบบหรือปรับปรุงการทำงานนั้น ๆ โดยตรง

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542 : 213) กล่าวถึง กรอบในการทบทวนคุณภาพดังนี้ ระบบสารสนเทศธรรมนุญสถานศึกษา การบริหารและการจัดการ การรายงาน การทบทวนการดำเนินการของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 44-48) กล่าวว่า เมื่อบุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมดแล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเอง การเผยแพร่ผลการประเมินอาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษา จัดบอร์ดหรือจัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร ผลการประเมินสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไปรวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การปรับปรุงระบบคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผล จัดทำเป็นรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนางานและปรับปรุงการปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และการแก้ไขปัญหา โดยวิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้วนำมาพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น

อकिन รพีพัฒน์ (2527 อ้างใน พลเกษตร อินตา, 2547) ได้จำแนกขั้นตอนของการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนามประเทศไทยว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริงน่าจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา กำหนดสาเหตุของปัญหา และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนแก้ไขปัญหา เป็นขั้นที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาตามแผน เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลงานของกิจกรรมพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่า การพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด ซึ่งในการประเมินอาจปรากฏในรูปของการประเมินย่อย เป็นการประเมินผลก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ หรือกระทำในรูปของการประเมินผลรวม ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอด

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบ หมายถึง การที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุง รวมถึงการทำประชาพิจารณ์ เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของกิจกรรมนั้น ๆ และเพื่อเป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์หาทางพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/ Annual Report)

จัดทำเมื่อสถานศึกษาดำเนินงานตามแผน และมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้วแล้วเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอกโดยเขียนรายงานการประเมินตนเอง

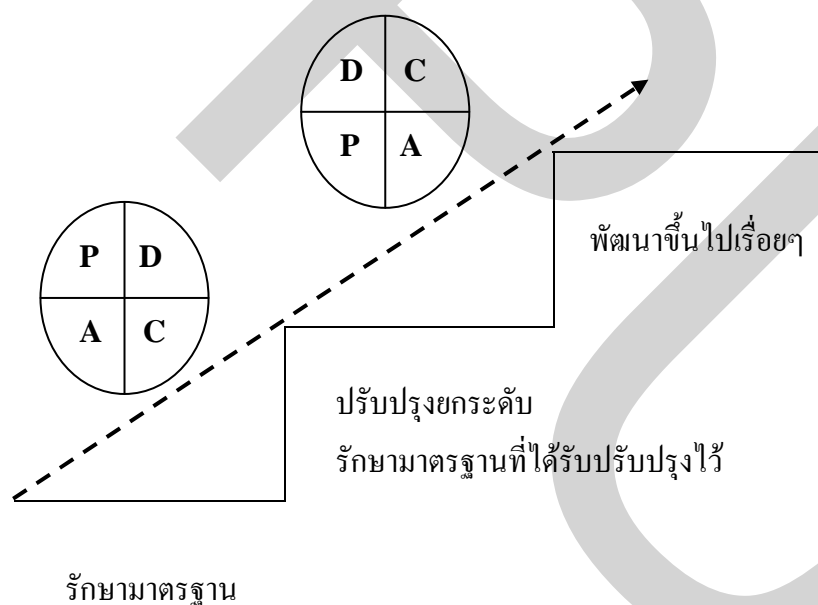
แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา (2543 : 48-49) ได้กล่าวถึง การกำหนดองค์ประกอบของเนื้อหาในการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ประกอบด้วย การรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกมาตรฐานการศึกษา แล้วเขียนรายงานประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย แผนงาน ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ สรุปผลการประเมินของแต่ละมาตรฐานและภาคผนวก

จรัส นองมาก (2544 : 83-91) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของรายงานการประเมินตนเอง ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

จะเห็นได้ว่าการเขียนรายงานการประเมินตนเอง เพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอกเป็นกระบวนการและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดการทำให้ถูกต้องและมีความชัดเจน สามารถรายงานคุณภาพการจัดการศึกษา

ต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนและที่สำคัญที่สุด คือ สามารถใช้ในการตรวจสอบเพื่อรับการประเมินภายนอกได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่ากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการชี้จุดที่สถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลายประการ ซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้พร้อมกัน ต้องลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไรจำเป็นต้องพัฒนา ก่อน เพื่อนำมาวางแผนแก้ไขปรับปรุง แผนปฏิบัติงานและจัดทำโครงสร้างหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นวัฒนธรรมการบริหารจัดการ และการทำงานในชีวิตจริงที่มุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่าย โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้บังเกิดผลดีอย่างแท้จริง

ภาพที่ 2.1 การทำงานของวงจร PDCA

ที่มา : จิรโรจน์ ชูเทียนรัตน์. (2542, 48.) ประสิทธิภาพการบริหารโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับทหารกองประจำการในจังหวัดลพบุรี

2.4 การประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพ

นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกองทัพ

เพื่อให้สถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหม และผู้ที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงกลาโหมต้องการและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กระทรวงกลาโหมจึงกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหม ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 36/44 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2544 ดังต่อไปนี้

1. เร่งรัดการให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหมเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ และรักษามาตรฐานการศึกษาสถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหมอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อบริหารและกำกับดูแลงานด้านมาตรฐานการศึกษา

2. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหมสามารถสร้างกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้มีระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการขึ้นเป็นการภายใน

3. ให้สถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหมนำรูปแบบและวิธีการในการประกันคุณภาพการศึกษาที่กระทรวงกลาโหมกำหนดขึ้นเป็นแนวทางในการดำเนินการ โดยปรับปรุงหรือพัฒนาได้ตามความเหมาะสม

4. ดำเนินการให้แต่ละสถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหม กำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงกลาโหมให้เป็นรูปธรรม

5. ให้ส่วนราชการกองบัญชาการทหารสูงสุดและเหล่าทัพ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกำลังพล แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละสถาบันการศึกษา

6. ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษาไปตามลำดับชั้นจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมทุกสิ้นปีการศึกษา

7. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานสถาบันการศึกษาในกระทรวงกลาโหม และหน่วยงานนอกกระทรวงกลาโหม ในกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษาอันจะนำมาซึ่งการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงกลาโหม ให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์โดยทั่วไป และพร้อมรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก

8. ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลและกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาในกระทรวงกลาโหมต่อสาธารณชน

คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกองทัพ

สถาบันการศึกษาของกองทัพเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้รับการเชื่อถือ และยอมรับว่าสามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตามที่กองทัพต้องการ เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ มาตรฐานการศึกษาของกองทัพประกอบด้วย

1. มาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (Input Factor) กองทัพจะสนับสนุนการใช้จ่ายงบประมาณและอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอและคุ้มค่า มีนโยบายการศึกษาอย่างชัดเจน หลักสูตรการศึกษาได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) สถาบันการศึกษาของกองทัพจะพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการวิจัย และกระบวนการให้บริการทางการศึกษาให้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การพัฒนาสถาบันการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับ มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการเรียนรู้ การปฏิบัติงานมีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. มาตรฐานด้านผู้สำเร็จการศึกษา (Output & Outcome) มีดังนี้

3.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 มีคุณลักษณะด้านวิชาการ/ วิชาชีพ ด้านการทหาร ด้านสังคม และด้านการจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3.3 เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นพลเมืองดี สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายพัฒนากำลังพลของกองทัพเป็นที่พึงพอใจของหน่วยงานเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

โรงเรียนนายเรืออากาศ

เป็นสถานศึกษาทางทหารในระดับอุดมศึกษาของกองทัพอากาศ ตั้งอยู่ที่ 171/1 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220 ผู้ที่ศึกษาในโรงเรียนนายเรืออากาศเรียกว่า นักเรียนนายเรืออากาศ (นนอ.)

โรงเรียนนายเรืออากาศสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2496 โดยสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองทัพอากาศ และได้ยกฐานะเป็นส่วนราชการขึ้นตรงกองทัพอากาศ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2534 ตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 183 ลง 17 ตุลาคม พ.ศ.2534

และในการปรับปรุงการจัดส่วนราชการของกองทัพอากาศตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กองทัพอากาศ พ.ศ.2538 ตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนที่ 50 ก. ลง 6 ธันวาคม พ.ศ.2538 โรงเรียนนายเรืออากาศได้เปลี่ยนฐานะเป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ และปัจจุบันตาม พรก.ปี 52 โรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นส่วนราชการขึ้นตรงของกองทัพอากาศ มีส่วนราชการขึ้นตรง 10 ส่วนราชการ คือ 1. กองบัญชาการ 2. กองการศึกษา 3. กรมนักเรียนนายเรืออากาศ 4. กองวิชาทหาร 5. กองบริการ 6. กองส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย 7. กองพลศึกษา 8. กองสถิติและประเมินผล 9. กองเทคโนโลยีและสารสนเทศ 10. แผนกการเงิน

การจัดการศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นหลักสูตร 4 ปีการศึกษา โดยเมื่อเข้าเป็นนักเรียนนายเรืออากาศแล้วทุกคนจะต้องศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไปร่วมกันในชั้นปีที่ 1 จากนั้นจึงแยกตามสาขาวิชาตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 จนสำเร็จชั้นปีที่ 4 วิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในโรงเรียนนายเรืออากาศ แบ่งได้ดังนี้ คือ

1. สายวิศวกรรมศาสตร์ มี 5 สาขาวิชา ได้แก่

- 1.1 วิศวกรรมอากาศยาน
- 1.2 วิศวกรรมเครื่องกล
- 1.3 วิศวกรรมไฟฟ้า
- 1.4 วิศวกรรมโยธา
- 1.5 วิศวกรรมอุตสาหกรรม

2. สายวิทยาศาสตร์ มี 2 สาขาวิชา ได้แก่

- 2.1 คอมพิวเตอร์
- 2.2 วัสดุศาสตร์

นอกจากนี้นักเรียนนายเรืออากาศจะได้รับการศึกษาอบรมให้เป็นผู้มีความรู้วิชา วิทยาการ แล้วการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ นักเรียนนายเรืออากาศทุกชั้นปีจะได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาทหารทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเกี่ยวกับยุทธวิธี และแบบธรรมเนียมทหารทั้งในที่ตั้งและภาคสนาม โดยแบ่งการฝึกออกเป็นดังนี้

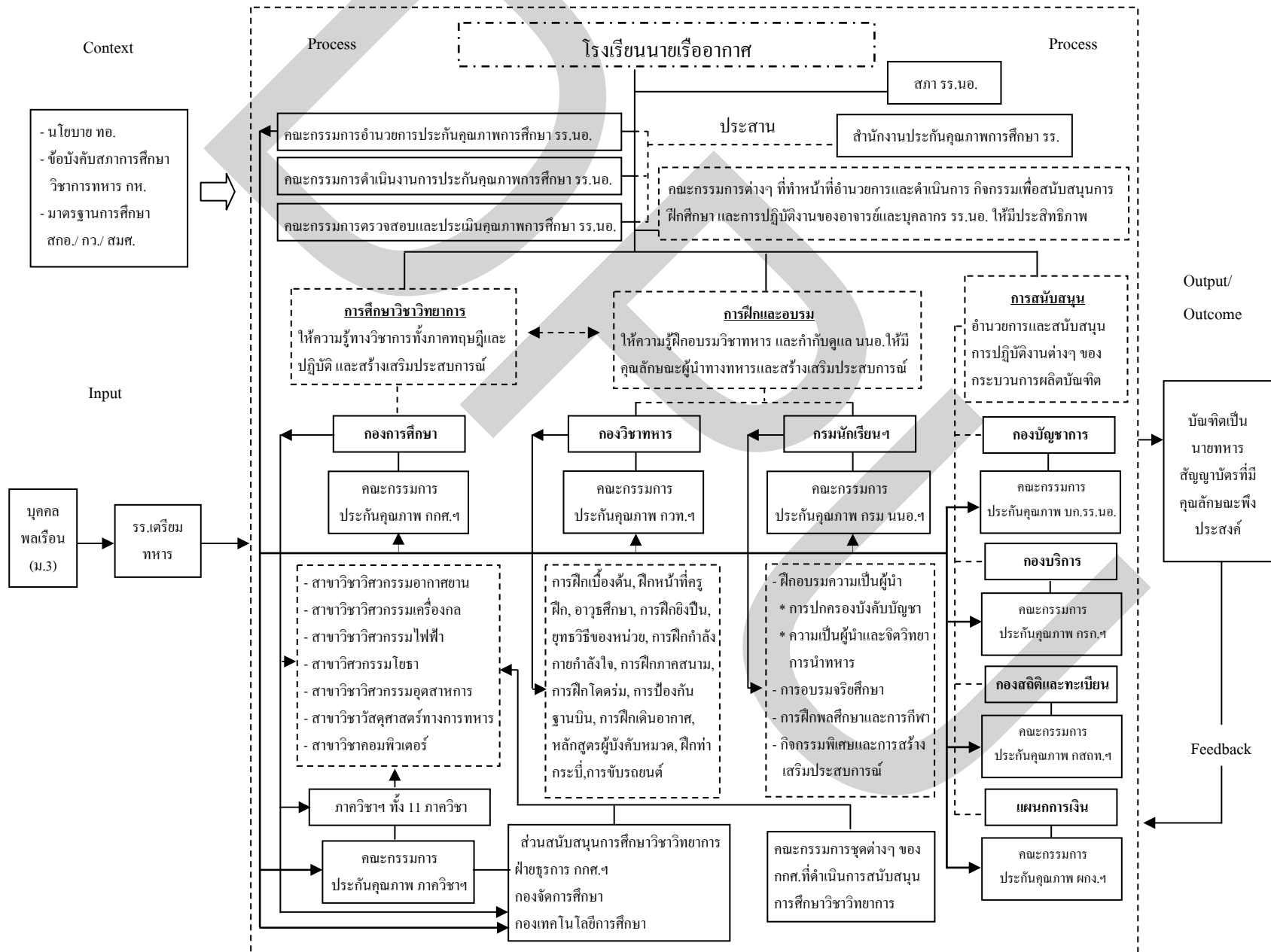
1. การฝึกทหารเบื้องต้น
2. การฝึกทหารราบ
3. การฝึกโดดร่มทางยุทธวิธี
4. การฝึกเดินอากาศ

นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47, 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบัน ฉะนั้นเพื่อให้กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาและให้มีการปฏิบัติดังนี้

1. ให้ทุกหน่วยงานของโรงเรียนนายเรืออากาศจัดระบบกลไกการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ และให้นำการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2. ให้มีการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพการทำงานเกิดขึ้นในทุกหน่วยงานของโรงเรียนนายเรืออากาศ และสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ให้มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ภายในของหน่วยงานเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพในอย่างต่อเนื่อง
4. ส่งเสริมให้บุคลากรในทุกหน่วยงานของโรงเรียนนายเรืออากาศ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติและตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
5. ส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนนายเรืออากาศได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการจัดการความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6. ให้มีการพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันอื่น ๆ ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกองทัพอากาศในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา
7. ให้มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ผลงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศต่อกองทัพอากาศ และสังคมภายนอก

ภาพที่ 2.2 แผนผังระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

การดำเนินการ

เพื่อให้เห็นนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ บรรลุวัตถุประสงค์โรงเรียนนายเรืออากาศ จึงได้ตั้งคณะกรรมการ ฯ ดำเนินการดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนอำนวยการ ควบคุม กำกับดูแล ให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

2. คณะกรรมการดำเนินงาน ฯ มีหน้าที่

2.1 ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของสถาบัน ในการพัฒนาระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพและการตรวจสอบ/ ประเมินคุณภาพให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติ

2.2 ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ และให้การสนับสนุนในการดำเนินงานประกันคุณภาพแก่นักเรียนชั้นตรงโรงเรียนนายเรืออากาศ

2.3 จัดทำคู่มือและรายงานการประเมินตนเอง ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ และเพิ่มมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

2.4 จัดการอบรม ประชุมสัมมนา การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

3. คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา ฯ มีหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาตามรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของหน่วยชั้นตรงโรงเรียนนายเรืออากาศให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามกลไกที่กำหนด

4. มีสำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา ฯ ทำหน้าที่ประสานงานด้านธุรการและการดำเนินงานประกันคุณภาพของหน่วยชั้นตรงโรงเรียนนายเรืออากาศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ปฏิคม และสถานที่ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้บุคลากร และนักเรียนนายเรืออากาศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

6. สนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนนายเรืออากาศ เข้ารับการฝึกอบรมในสถาบัน และหน่วยต่าง ๆ เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

7. ยึดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรืออากาศเป็นหลักในการดำเนินงาน

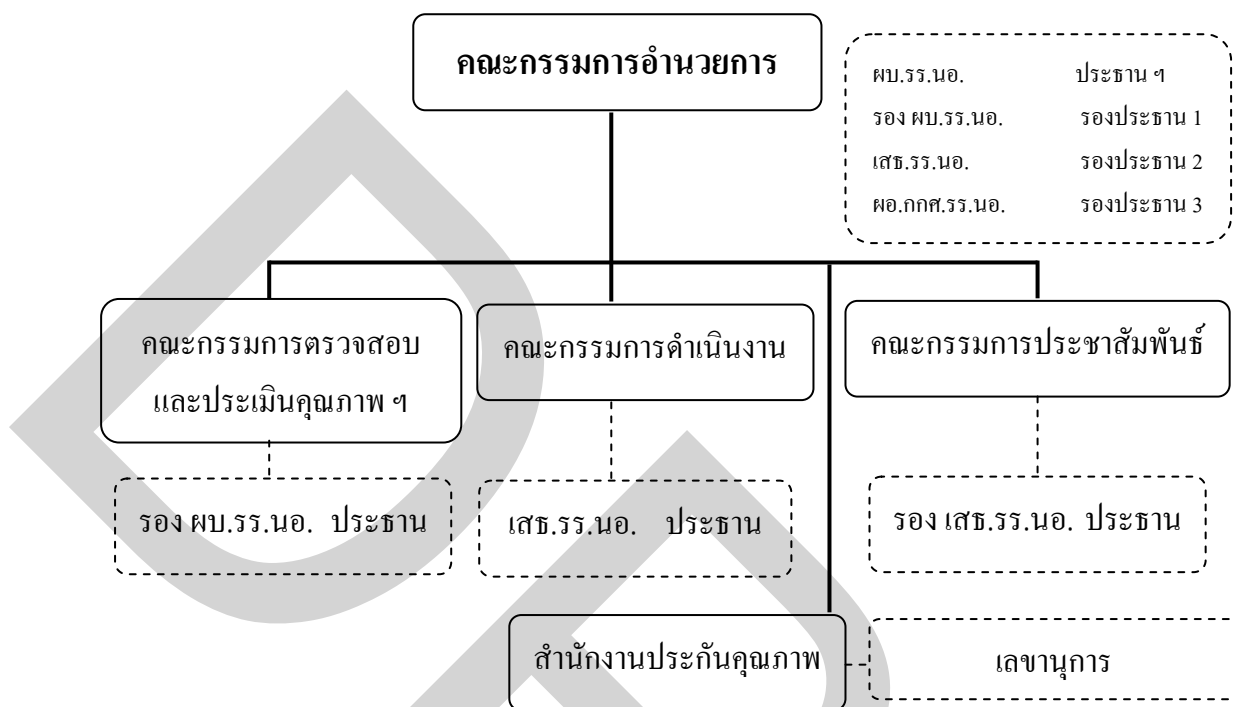
8. ให้นำหน่วยขึ้นตรงและหน่วยรอง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามภารกิจของหน่วยเพื่อใช้ในหน่วยนั้น ๆ เพื่อให้การประกัน คุณภาพการศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่องทั้งระบบ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนนายเรืออากาศ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเลือกใช้แนวทาง ของทฤษฎีระบบ ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

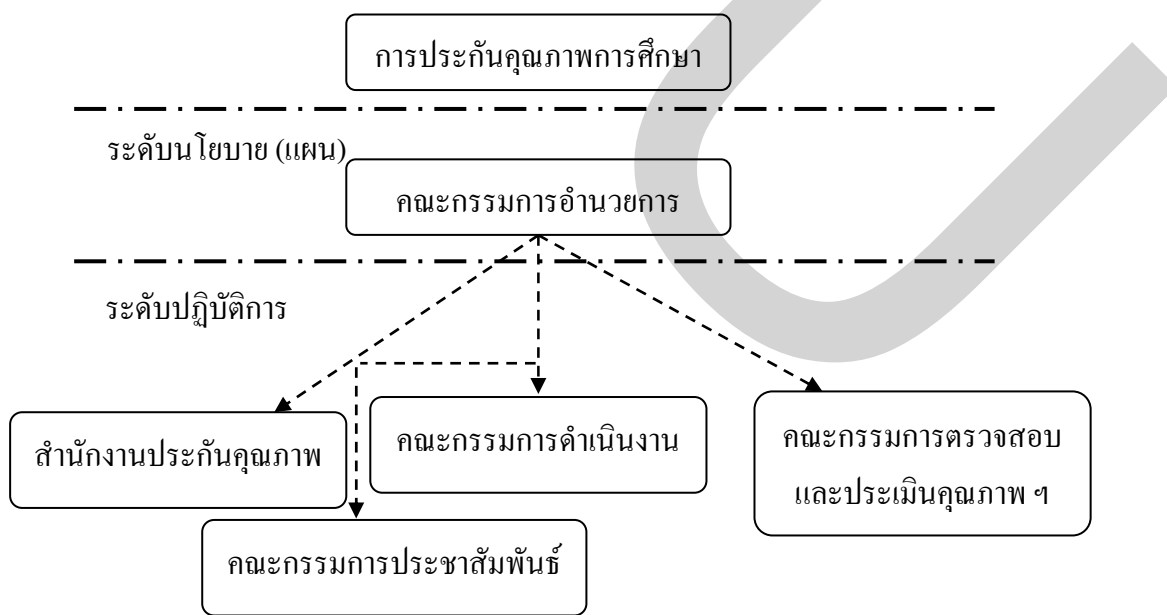
ผลผลิต (Output) ที่ต้องการ คือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ ผลงานวิชาการ และการบริการทางวิชาการ การจะได้อะไรมาซึ่งนายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์นั้นจะต้องใช้ **ปัจจัยนำเข้า (Input)** ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนนายเรืออากาศ อาจารย์ ข้าราชการ สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน งบประมาณ อาคารสถานที่ ฯลฯ นำมา ผ่าน **กระบวนการ (Process)** อันประกอบด้วย การเรียนการสอน การฝึกอบรม การพัฒนาภาวะ ผู้นำ และการทหาร ซึ่งร่วมกันรับผิดชอบโดยหน่วยขึ้นตรงทั้ง 7 หน่วยของโรงเรียนนายเรืออากาศ หลังจากได้ผลผลิตที่ต้องการ คือ นายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้ว สิ่ง ที่โรงเรียนนายเรืออากาศมุ่งหวัง คือ **ผลลัพธ์ (Outcome)** จากผลผลิต คือ การที่กองทัพอากาศได้ กำลังพลในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการ หน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพอากาศได้รับความพึงพอใจ และสังคมมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในโรงเรียนนายเรืออากาศ โดยระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ ที่กล่าวมานี้ จะอยู่ภายใต้ **บริบท (Context)** ต่าง ๆ เช่น นโยบายกองทัพอากาศ นโยบายผู้บัญชาการ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานในภาพรวมของระบบ คู่มือ การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ 2551

โครงสร้างคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

ภาพที่ 2.3 แสดงโครงสร้างคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

กรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ภาพที่ 2.4 แสดงกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เจียมทอง ศิริแสงเลิศ (2540, :15-30) ศึกษาการวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลงานวิจัยพบว่า ระบบที่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ใช้ประกันคุณภาพการศึกษา คือ ระบบประกันคุณภาพเน้นการควบคุมการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา และปฏิบัติการศึกษาเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนปฏิบัติงานระยะ 1 ปีมากที่สุด และพบว่าประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของกระบวนการบริหารโรงเรียน ด้านคุณภาพนักเรียน และด้านคุณภาพของการบริหารพบว่า ไม่มีโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งใดมีประสิทธิผลครบทั้ง 3 ด้าน

เชวงศักดิ์ เจียวเงิน (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการประกันคุณภาพ ตามคำสั่งของสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 186 คน พบว่ากระบวนการควบคุมคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

พ.อ.นริศ ขาวเกตุ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางในการกำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาสำหรับประเมินในภาพการศึกษาในโรงเรียนทหารม้า จากการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทางตามมาตร 27 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 การจัดการศึกษาภายในจึงต้องคำนึงถึงนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของชาติ และคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรตามความชำนาญและความต้องการของหน่วยงานในเหล่าทหารม้าันกรบ ดังนั้นมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาสำหรับประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า จึงต้องกำหนดเป็นการเฉพาะเพื่อให้เหมาะสมกับหน่วย และสามารถสะท้อนให้เห็นกระบวนการจัดการศึกษาภายในที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตลอดจนกรมยุทธศึกษาทหารบกควรได้นำแนวทางนี้ดำเนินการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเฉพาะเหล่าสายวิทยาการในสังกัด ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่เหมือนกัน เพื่อพิจารณากำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์พิจารณา เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกันทั้งกองทัพบก รวมทั้งประสานงานกับสำนักรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ในการพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่จะกำหนดไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

พงษ์รัช วิวังสุ (2548) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ตัวแปรสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหาร ความร่วมมือของผู้ร่วมงาน และการได้รับการฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และตัวแปรลักษณะทางจิต ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา แรงจูงใจในการทำงานการประกันคุณภาพการศึกษา และสุขภาพจิตของบุคลากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน และลักษณะทางจิตที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตามพบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาแปรปรวนไปตามปัจจัยสภาพแวดล้อม และลักษณะทางจิตแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและลักษณะทางจิตได้แก่แรงจูงใจในการทำงาน การประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา และสุขภาพจิตของบุคลากรร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ คิดเป็นร้อยละ 47.60

นงเยาว์ วิมานทอง (2546) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้าราชการพลเรือนสายวิชาการ และมีประสบการณ์เข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับการรับรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในคณะ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ระดับมากในด้านบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมในกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเป็นเพียงผู้สนองนโยบาย เพื่อไปปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ตามที่ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนด โดยผู้บริหารยังคงใช้อำนาจในการตัดสินใจและสั่งการให้บุคลากรปฏิบัติ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ โดยผู้วิจัยได้อาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ ซึ่งสร้างขึ้นตามกรอบการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ ครอบคลุม 4 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน

2. การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบ
4. การมีส่วนร่วมในด้านการปรับปรุงระบบ

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ มาก

3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ น้อย

1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับ น้อยที่สุด

ในการแปลความใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลผลตามเกณฑ์การแปลผล ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์เฉลี่ยดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2532:100)

4.51-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ศึกษาแนวคิด ความหมาย จากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

3.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าความถูกต้องของเนื้อหาการใช้ภาษาและการจัดลำดับความสำคัญของคำถาม

รายนามของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนิธระวา คามดิษฐ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการศึกษาระดับภาค มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. นาวาอากาศเอก อัจฉา แยมเกษร ตำแหน่ง หัวหน้ากองประกันคุณภาพการศึกษากองบัญชาการ โรงเรียนนายเรืออากาศ
3. นาวาอากาศตรีหญิง ศุวิชัย งามิมาศ ตำแหน่ง ประจํากรมแพทย์ทหารอากาศ ช่วยราชการกองประกันคุณภาพการศึกษากองบัญชาการ โรงเรียนนายเรืออากาศ

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ถึงผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยนำหนังสือไปด้วยตนเอง

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ โรงเรียนนายเรืออากาศ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนัดวันรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3.4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวนทั้งสิ้น 80 ชุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS For Windows) สถิติที่ใช้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนนายเรืออากาศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะและความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ และศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ ในโรงเรียนนายเรืออากาศ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายและได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 69 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.25 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา จากผลการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบุคลากร ซึ่งประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นยศ อายุ และวุฒิการศึกษา โดยใช้การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะทางประชากรศาสตร์ของบุคลากร
โรงเรียนนายเรืออากาศ

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	56	81.2
หญิง	13	18.8
รวม	69	100.0
2. ระดับชั้นยศ		
ร.ต. - ร.อ.	18	26.1
น.ต.	10	14.5
น.ท.	21	30.4
น.อ.- น.อ. พิเศษ	20	29.0
รวม	69	100.0
3. อายุ		
25 - 35 ปี	15	21.7
36 - 45 ปี	27	39.1
45 - 55 ปี	26	37.8
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	1	1.4
รวม	69	100.0
4. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	27	39.1
ปริญญาโท	38	55.1
ปริญญาเอก	3	4.4
อื่น ๆ (ปวช.)	1	1.4
รวม	69	100.0

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของบุคลากร โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ จำนวน 69 คน จำแนกตามตัวแปร ได้ผลดังนี้

เพศ บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 81.2 และเพศหญิง จำนวนร้อยละ 18.8

ระดับชั้นยศ น.ท. จำนวนร้อยละ 30.4 น.อ.- น.อ. พิเศษ จำนวนร้อยละ 29.0 ร.ต. - ร.อ. จำนวนร้อยละ 26.1 และระดับ น.ต. จำนวนร้อยละ 14.5

อายุ ระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวนร้อยละ 39.7 อายุระหว่าง 45 - 55 ปี จำนวนร้อยละ 37.8 อายุระหว่าง 25 - 35 ปี จำนวนร้อยละ 21.7 และอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป จำนวนร้อยละ 1.4

ระดับการศึกษา ริญญาโท จำนวนร้อยละ 55.1 ปริญญาตรี จำนวนร้อยละ 39.1 ปริญญาเอก จำนวนร้อยละ 4.4 และ อื่นๆ (ปวช.) จำนวนร้อยละ 1.4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ

การวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมในด้านการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

การมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	3.14	.96	ปานกลาง	4
2. ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	3.43	.93	ปานกลาง	2
3. ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	3.36	.82	ปานกลาง	3
4. ด้านการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	3.48	.77	ปานกลาง	1
รวม	3.36	.73	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดย อันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.48$) อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.43$) อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.36$) และอันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.14$)

ตารางที่ 4.3 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. เข้าร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน	3.38	1.03	ปานกลาง	1
2. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	3.22	1.17	ปานกลาง	2
3. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด แนวทาง รูปแบบวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา	2.88	1.09	ปานกลาง	4
4. ได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เพื่อจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน	3.10	1.00	ปานกลาง	3
รวม	3.14	.96	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดย อันดับที่ 1 ได้แก่ การเข้าร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.38$) อันดับที่ 2 ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.22$) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด แนวทาง รูปแบบ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 2.88$)

ตารางที่ 4.4 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ร่วมปฏิบัติงานโดยอาศัยแนวทางตามแผนประกันคุณภาพของหน่วยงาน	3.80	.99	มาก	1
2. เข้าร่วมประชุม/สัมมนา เพื่อทำความเข้าใจข้อกำหนดการประกันการศึกษาด้วยตนเอง	3.49	1.27	ปานกลาง	2
3. ให้คำแนะนำผู้ร่วมงาน เพื่อให้ปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานทุกครั้งที่มีโอกาส	3.23	1.10	ปานกลาง	3
4. ค้นคว้าหาความรู้และศึกษาข้อมูล เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.22	.95	ปานกลาง	4
รวม	3.43	.93	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับที่ 1 ได้แก่ การปฏิบัติงานโดยอาศัยแนวทางตามแผนประกันคุณภาพของหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) อันดับที่ 2 ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา เพื่อทำความเข้าใจข้อกำหนดการประกันการศึกษาด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การค้นคว้าหาความรู้และศึกษาข้อมูล เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

ตารางที่ 4.5 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษา

ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ทบทวนตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเองให้เป็นไปตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา	3.41	.94	ปานกลาง	3
2. ให้ความร่วมมือเมื่อมีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาในหน่วยงาน	3.96	.91	มาก	1
3. มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อกำหนดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงาน	3.45	1.02	ปานกลาง	2
4. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ	2.64	1.45	ปานกลาง	4
รวม	3.36	.82	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ได้แก่ การให้ความร่วมมือเมื่อมีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาในหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) อันดับที่ 2 ได้แก่ การมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อกำหนดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$)

ตารางที่ 4.6 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดทันทีเมื่อทราบผลการตรวจสอบคุณภาพภายในหน่วยงาน	3.42	.91	ปานกลาง	3
2. ได้แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของหน่วยงานเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ	3.35	.90	ปานกลาง	4
3. ปฏิบัติงานและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อกำหนด มาตรฐานคุณภาพและนโยบายประกันคุณภาพของโรงเรียนนายเรืออากาศ	3.52	.87	มาก	2
4. หน่วยงานเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	3.62	1.00	มาก	1
รวม	3.48	.77	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานด้านการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ได้แก่ หน่วยงานเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) อันดับที่ 2 ได้แก่ การปฏิบัติงานและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อกำหนด มาตรฐานคุณภาพและนโยบายประกันคุณภาพของโรงเรียนนายเรืออากาศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การได้แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของหน่วยงานเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถาม
มานั้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

ควรเพิ่มความรู้ให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ในเรื่องการประกันคุณภาพ
การศึกษา เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษามากเป็นอันดับที่ 1 มีจำนวน 6 คน
เนื่องจากเป็นสถาบันเฉพาะทาง มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัดควรสะท้อนภาพการศึกษาตาม
ความเป็นจริงของสถานศึกษา มีจำนวน 4 คน เห็นควรให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ
ประกันคุณภาพการศึกษาให้กับหน่วยงานทราบทั่วถึง และควรให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม
มีจำนวน 3 คน นอกจากนี้ควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดแนวคิดในการ
ประกันคุณภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา มีจำนวน 2 คน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ และศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 69 ฉบับ จากทั้งหมด 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.25 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปผลการศึกษา อภิปราย ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ระดับชั้นยศ นาวาอากาศโท มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี และจบการศึกษาในระดับปริญญาโท

5.1.2 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.48$) อันดับที่ 2 ได้แก่ ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.43$) อันดับที่ 3 ได้แก่ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.36$) และอันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.14$)

5.1.3 ข้อเสนอแนะที่รวบรวมจากคำถามปลายเปิด พบว่ามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มความรู้ให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพศึกษามากเป็นอันดับที่ 1 มีจำนวน 6 คน เนื่องจากเป็นสถาบันเฉพาะทาง มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัดควรสะท้อนภาพการศึกษาตามความเป็นจริงของสถานศึกษา มีจำนวน 4 คน เห็นควรให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

การศึกษาให้กับหน่วยงานทราบทั่วถึง และควรให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม มีจำนวน 3 คน นอกจากนี้ควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและ กำหนดแนวคิดในการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา มีจำนวน 2 คน

5.2 การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกองทัพอากาศ และศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนนายเรืออากาศ พบว่า

5.2.1 ด้านการวางแผน บุคลากรของโรงเรียนนายเรืออากาศมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นสถาบันเฉพาะทางได้รับนโยบายและการวางแผนจากหน่วยเหนือซึ่งได้แก่ กองทัพอากาศ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีบทบาทน้อยในการร่วมวางแผน ซึ่ง ธเนศ ขำเกิด (2544 : 172) กล่าวถึง การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษาเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และสภาพข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่คาดหวังถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาอาจวางแผนตามรูปแบบของธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ กิติมา ปริดีดิลก (2529 : 150) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนจะช่วยให้ทุกคนเข้าใจขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบได้ดีขึ้น มีการปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการรวมตลอดปี และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะช่วยให้ทุกคนสามารถทำงานได้เต็มความสามารถยิ่งขึ้น ทำให้เป้าหมายหลักขององค์กรและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานย่อมเชื่อมโยงและประสานกันดีขึ้น

5.2.2 ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งทั้ง 3 ด้าน บุคลากรของโรงเรียนนายเรืออากาศมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะต้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานการพัฒนาของกองทัพอากาศ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในครั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้านตามระบบวงจรคุณภาพ

PDCA และเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทางผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

5.3.1 การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) ควรพัฒนาปรับปรุงด้านการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงาน การตรวจสอบ การปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน จัดทำแผนการดำเนินงาน กำหนดแนวคิดแนวทางการดำเนินงาน และมีโอกาสร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

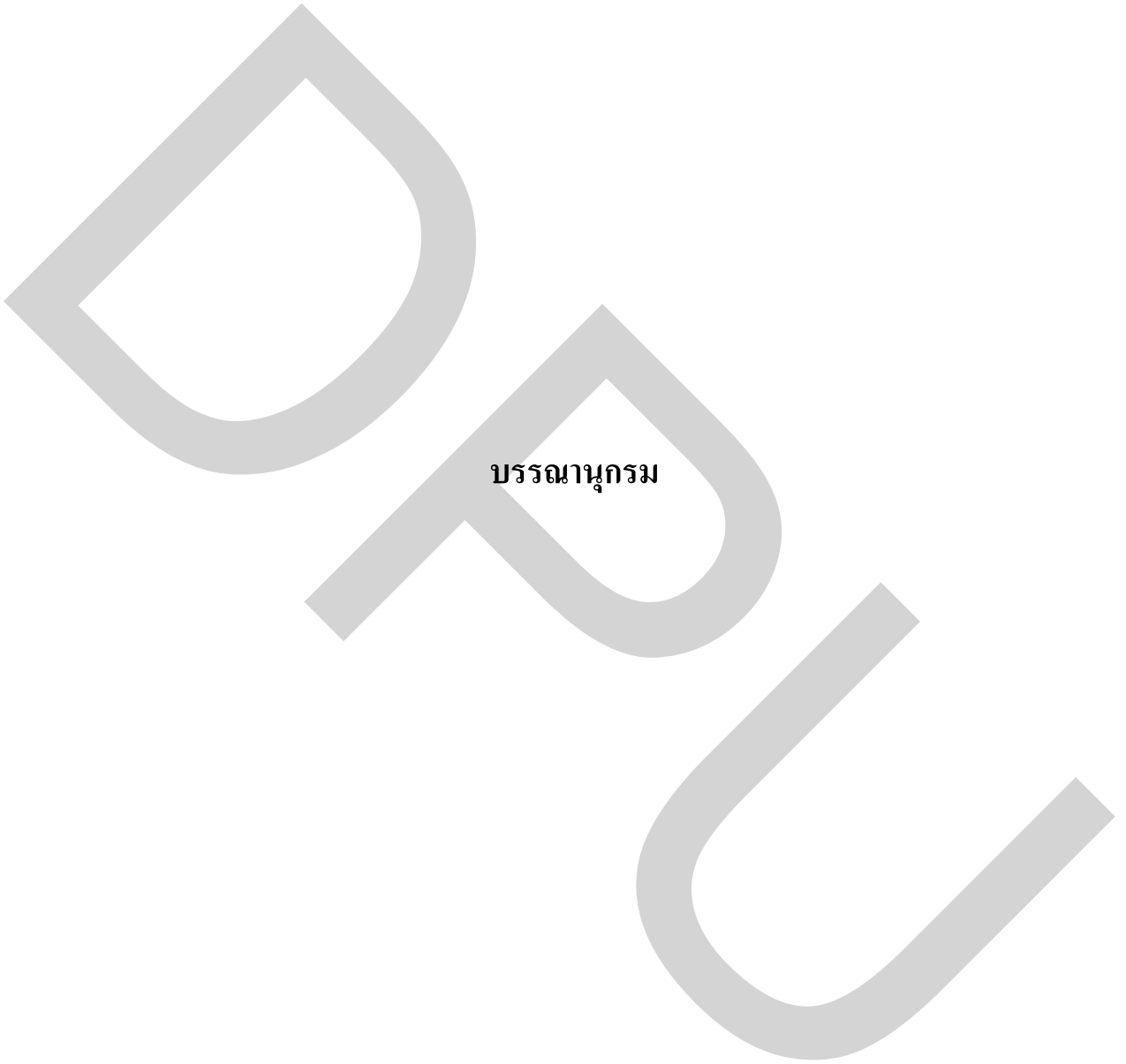
5.3.2 ควรเพิ่มความรู้ให้กับบุคลากร ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการจัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้บุคลากรทุกระดับชั้นในองค์กรมีส่วนร่วม และทำการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับหน่วยงานทราบทั่วถึงกัน

5.3.3 มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัด ควรสะท้อนภาพการศึกษาตามความเหมาะสมของสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศอย่างต่อเนื่อง และขยายกลุ่มประชากรให้เพิ่มจำนวนมากขึ้น

5.4.2 ควรศึกษาวิจัย ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสมกับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ของโรงเรียนนายเรืออากาศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมยุทธศึกษาทหารบก. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการศึกษา
โรงเรียนเหล่า สายวิทยาการและหน่วยการศึกษากองทัพบก. กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
การศาสนา.
- กรมสามัญ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2542). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ พ.ศ.2551.
กรุงเทพฯ.
- . (2551). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ พ.ศ.2551.
กรุงเทพฯ.
- จิรโรจน์ ชูปเทียนรัตน์. (2542). ประสิทธิภาพการบริหารโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอก
โรงเรียน สำหรับทหารกองประจำการในจังหวัดลพบุรี หน้า 48
- เจมส์ คัดด์ ปิ่นทอง. (2527). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. การบริหารงานพัฒนาชนบท.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จรัส นองมาก. (2544). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชันพรีนติ้ง.
- ชีรวัดน์ นิจนตร. (2542). การวางแผนการศึกษา. ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ฐาปนา นิมไพศาล. (2543). การบริหารโครงการและการศึกษาที่เป็นไปได้ (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ดิน ปรัชญาพฤทธิ. (2527). ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร.นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธเนศ จำเกิด. (2544, ธันวาคม - 2545, มกราคม). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : มโน
ทัศน์ที่จำเป็นต้องทบทวน วารสารเทคโนโลยี เล่ม 27 (หน้า 171-175).
- นิรมล กิติกุล. (2542). การวางแผนกลยุทธ์แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. กรุงเทพฯ: เสม
ธรรม.

เนาวรัตน์ เข้มแสงสังข์. (2542). แนวคิดและกลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบองค์กร. กรุงเทพฯ: การศึกษาจำกัด.

ปกรณ ปรียากร. (2544). การวางแผนกลยุทธ์แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล. (2542). องค์กรและการจัดการ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พลทรัพย์ นาคานาคา. (2544). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.

เยาวกุล เกียรติสุนทร. (2543). เอกสารประกอบการสอน รายวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วรารัตน์ เทียวไพรี. (2542). องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สถิต กองคำ. (2542). เทคนิคการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ศิริเพ็ญ เนื่องจำนงค์. (2542). การมีส่วนร่วมของพนักงานในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงไฟฟ้าบางประกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุนันทา เลานันท. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2541, พฤษภาคม). การประกันคุณภาพการศึกษา.วารสารวิชาการ. 1(4) : 30 – 36.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2543). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: จามจุรี.

แสวง รัตน์มวงมาศ. (2543). การระดมมวลชนและการมีส่วนร่วมของมวลชนองค์กร การทำและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองกรณีศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

- อคิน ระพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล : ศักดิ์โสภากาการพิมพ์. น. 100 – 165.
- อรพร สดใส. (2549). ความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิทยานิพนธ์

- เข็มทอง สิริแสงเลิศ. (2540). การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์เพ็ญ จินตกุล. การมีส่วนร่วมของข้าราชการครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาระนอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชูชาติ พวงสมจิตร์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ปรินญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อุดสำเนา.
- นงเยาว์ วิมานทอง. (2546). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปัญหาพิเศษ. เชียงใหม่: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พงศ์วัช วิวังสุ. (2546). ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานและลักษณะทางจิตที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณวิไล วรวิภโยภิก. (2540). การศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์การตรวจสอบเครื่องมือ
และหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

DPU 2511

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
แหล่งวิชาการประสานความรู้อริยกิจ

Dhurakij Pundit University

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชานันท์ หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ 0401(1)/08346

25 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินธวา คามศิษฐ์

ด้วย นางศุภพร ถาวรวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกระทรวงกลาโหม”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรน้อมรัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นางศุภพร ถาวรวงษ์ 081-847-6240)

DPU 2511

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
แหล่งวิชาการประสานความรู้อันรุ่งโรจน์

Dhurakij Pundit University

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาราษฎร์ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ 0401(1)/08346

25 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน นาวาอากาศเอกอัครมา แยมเกษร

ด้วย นางศุภพร ถาวรวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกระทรวงกลาโหม”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอลความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา จิตรน้อมรัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นางศุภพร ถาวรวงษ์ 081-847-6240)

DPU 2511

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Dhurakij Pundit University

แหล่งวิชาการประสานความรู้อัจฉริยะ ๑๑๐/๑-๕ ถนนประชาชื่น หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๔๙-๗๖๐๕-๖
110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ 0401(1)/08346

25 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน นาวาอากาศตรีหญิงศุวษรีย์ งามิมา

ด้วย นางศุภพร ถาวรวงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกระทรวงกลาโหม”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรนอมรัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นางศุภพร ถาวรวงษ์ 081-847-6240)

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

--	--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนนายเรืออากาศ สังกัดกระทรวงกลาโหม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนายเรืออากาศ
  - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลที่ตอบจะถือเป็นความลับไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ใดทั้งสิ้น และผลการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น และขอขอบพระคุณในความกรุณา มา ณ โอกาสนี้

นาง สุภพร ถาวรวงศ์

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนนายเรืออากาศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน1. เพศ ชาย หญิง2. ระดับชั้นยศของท่าน ร.ต. - ร.อ. น.ต.
 น.ท. น.อ. - น.อ.พิเศษ

3. อายุ ..... ปี

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนนายเรืออากาศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องคะแนนแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับคะแนน	ระดับคะแนนการมีส่วนร่วม
5 หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
4 หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
3 หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
2 หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
1 หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	<u>การมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา</u> ท่านเข้าประชุมเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน					
2.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา					
3.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด แนวทาง รูปแบบวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา					
4.	ท่านได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เพื่อจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน					
5.	<u>การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา</u> ท่านร่วมปฏิบัติงาน โดยอาศัยแนวทางตามแผนประกันคุณภาพของหน่วยงาน					
6.	ท่านเข้าร่วมประชุม/ สัมมนา เพื่อทำความเข้าใจข้อกำหนด การประกันคุณภาพการศึกษาด้วยตนเอง					

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7.	ท่านให้คำแนะนำผู้ร่วมงาน เพื่อให้ปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน ทุกครั้งที่มีโอกาส					
8.	ท่านค้นหาหาความรู้และศึกษาข้อมูล เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
<u>การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา</u>						
9.	ท่านทบทวนตรวจสอบการปฏิบัติงานของท่านให้ เป็นไปตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา					
10.	ท่านให้ความร่วมมือเมื่อมีการตรวจประเมินคุณภาพ การศึกษาในหน่วยงานของท่าน					
11.	ท่านมีข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงข้อกำหนดการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงานของท่าน					
12.	ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศ					
<u>การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา</u>						
13.	ท่านปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดทันทีเมื่อทราบผล การตรวจสอบคุณภาพภายในหน่วยงาน					
14.	ท่านได้แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นทุกครั้ง ที่มีโอกาส เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของ หน่วยงานเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ					
15.	ท่านปฏิบัติงานและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตาม ข้อกำหนด มาตรฐานคุณภาพ และนโยบายประกัน คุณภาพของโรงเรียนนายเรืออากาศ					
16.	หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ท่านได้แสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

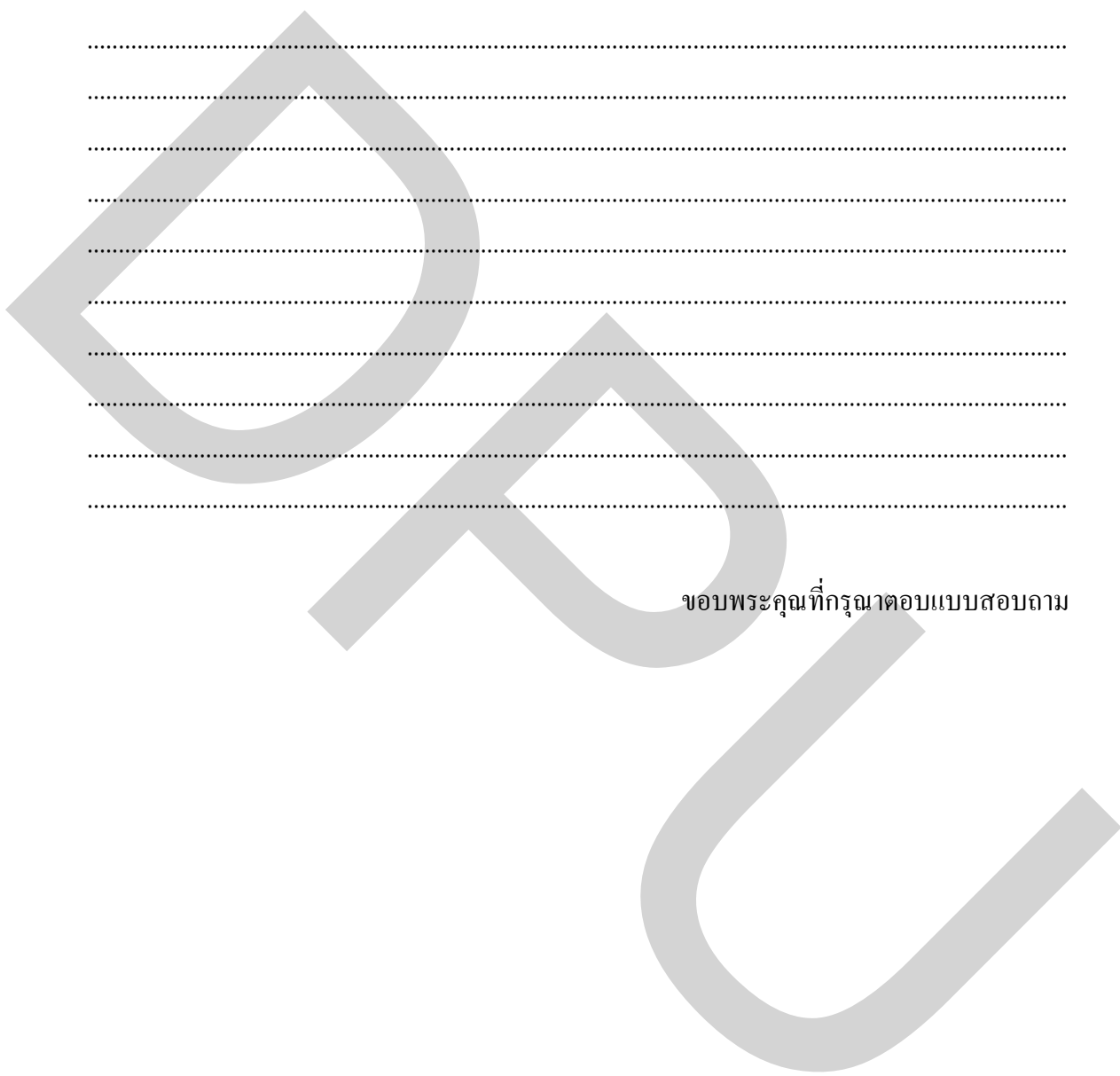
.....

.....

.....

.....

.....

ขอพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นาง ศุภพร ถาวรวงศ์	
ที่อยู่	310/761-2 หมู่บ้านปิ่นเจริญ 3 ซอย 3 ถนนสรงประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210	
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี การศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต บางเขน ปีการศึกษา 2530	
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2530	ทำงานที่โรงแรมดุสิตธานี ตำแหน่ง Hostess Restaurant
	พ.ศ.2531	ทำงานที่ Home of English ราชดำเนิน ตำแหน่ง ครูสอนภาษาอังกฤษ
	พ.ศ.2532 - ปัจจุบัน	ทำงานที่ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ตำแหน่ง พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน